

amintite, în Moldova nu există toponimice de origine slavă prezentînd particularităţi fonetice slavo-bulgare. Comparînd ariile toponimicelor slave de tip bulgar cu aria toponimicelor slave prezentînd *h* (< *g*) constatăm, în părţile Rîmnului Sărat şi în nord-estul Dobrogei, existenţa atît a unor toponimice cu *h* (< *g*), cît şi a unor toponimice cu *ea* (< **ě*). Aci se poate vorbi de două straturi slave. În Dobrogea, au trăit pînă în 1940 alături, în sate vecine, atît ruşi (lipoveni) şi ucraineni, cît şi bulgari. E însă greşită afirmaţia că în toată Moldova există toponimice slave — şi încă numeroase — de tip slav meridional sau bulgar. În studiul intitulat *Sprachegeographisches aus dem Gebiete der rumänischen Toponomastik*, apărut în *Contributions onomastiques*, acad. Iorgu Iordan împarte toponimicele slave de pe teritoriul Romîniei în toponimice mai vechi, provenite de la vechii slavi, ca de exemplu *Bistriţa*, *Crasna*, *Cerna*, *Cernul*, *Grădiştea*, *Grădiştea*, răspindite în toate provinciile, şi toponimice mai noi, create de slavi diferenţiaţi din punct de vedere lingvistic şi care diferă de la o provincie la alta. În Moldova acest al doilea strat slav e ucrainean. Avînd în vedere o formă ca *Grădiştea*, prezentînd metateza grupului slav comun **or* între consoane (> *ra*), stratul vechi slav din Moldova ar fi fost de tip slav meridional ¹⁰⁴.

Dar formele *Bistriţa* şi *Crasna* din Moldova sînt forme tot atît de ucrainene, ca restul toponimicelor din această provincie, iar toponimicul *Grădiştea* (există o singură localitate cu acest nume în Moldova) a fost creat de romîni. În documentele din secolele al XIV-lea şi al XV-lea acesta din urmă nu apare ca nume de sat, ci numai ca nume topic (cu ocazia fixării hotarelor unor moşii). *Grădiştea* circula aşadar ca apelativ în graiul populaţiei romîneşti şi servea la crearea de nume topice ¹⁰⁵.

De asemenea nici hidronimul *Cernul*, numele unui pîriu cu totul neînsemnat, un mic afluent al Tazlăului, din rn. Moineşti ¹⁰⁶, nu a fost împrumutat de romîni de la o populaţie «veche slavă», într-o epocă anterioară influenţei ucrainene şi păstrat pînă astăzi în pronunţarea romînească. Numele unor cursuri de apă atît de mici nu se conservă de obicei mult timp. *Cernul* aparţine toponimiei minore — de altfel ca şi *Grădiştea* — de dată relativ recentă ¹⁰⁷. *Cernul* nu poate fi aşezat pe acelaşi plan cu *Bistriţa*, *Cerna* (afluent al Dunării), *Crasna*, numele unor riuri mai importante aparţinînd aşadar toponimiei majore. De aceea numelui de pîriu *Cernul* nu putem să-i atribuim o vechime mare. Faptul că el prezintă *če* în loc de *čo* (cf. ucr. *чорну* «negru») nu poate constitui o dovadă că provine din epoca «veche slavă», cum susţine acad. Iorgu Iordan ¹⁰⁸. Se ştie că, în graiurile ucrainene, trecerea lui *e* la *o* după *š*, *č*, *ž*, *dž*, *šč* şi iod — paralel cu durificarea şuiertoarelor şi a africatelor — era încă

¹⁰⁴ Iorgu Iordan, în *Contributions onomastiques*, p. 9 urm.

¹⁰⁵ Vezi cele spuse mai sus despre *Grădiştea*, p. 53, urm.

¹⁰⁶ Cursul acesta de apă este atît de neînsemnat încît numele nu-i figurează în *Dicţionarul topografic* al lui Frunzescu.

¹⁰⁷ Consider ca aparţinînd toponimiei majore, mai vechi, numele fluviilor, ale rîurilor mai mari, ale capitalelor şi oraşelor, pe cînd numele pîraielor, ale satelor şi cătunelor, numele topice constituie toponimia minoră, mai recentă. Privitor la toponimia majoră şi minoră, a se vedea Gerhard Rohlfs, *Studien zur romanischen Namenkunde*, München, 1956, p. 4 urm. Țin să remarc că G. Rohlfs are în vedere numai numele de localităţi (oraşe, sate, cătune), pe care le împarte în toponimice majore şi minore. Împărţirea aceasta este însă valabilă privind toponimicele de toate categoriile.

¹⁰⁸ *Contributions onomastiques*, p. 13.